

[Duborg.]

Lande paa Grundlag af de Erfaringer, man dér har gjort, saaledes at den kommer til at passe til vore Forhold.

Vi fra vor Side kan ikke gaa med til Lovforslaget i den foreliggende Form, vi maa ønske det ændret, saaledes at Loven virkelig kommer til at præcisere, hvad det er, Sagen drejer sig om. Ser man paa Lovforslagets Formaal, viser det sig at være et dobbelt: den ene Opgave er, at der gives Offentligheden, Staten eller hvem Staten giver Ret dertil, Adgang til at foretage Undersøgelser, det vil sige Dybdeboringer, hvor i Danmark saadanne ønskes foretaget. Vi fra vor Side kan fuldt ud tiltræde den Tanke, at saadan Adgang maa gives, det maa ikke være saaledes, at en enkelt Grundejer kan forhindre, at Dybdeboringer gennemføres; naar det geologiske Institut, eller hvem det kommer til at sortere under, skønner, at saadanne Dybdeboringer bør udføres paa bestemte Pladser, maa Myndighederne ogsaa have Adgang til at gennemføre dem. Derimod tvivler jeg noget om, at den Maade, man har valgt for Fastsættelsen af de Erstatninger, der skal ydes for de Ulemper, de Tab, saadanne Boringer vil paaføre de paagældende — den fremgaar nærmest af § 4 —, er heldigt, ikke fordi jeg i nogen Maade tvivler om, at det er den højtærede Ministers Mening, at der skal gives fuld Erstatning; men jeg tror ikke, det er heldigt at bruge den gamle Jernbanekommission dertil, jeg tror, at man i et Udvalg bør tage under nærmere Overvejelse, om det ikke vil være mere rimeligt ved Bedømmelsen af saadanne Erstatninger at anvende en lignende Fremgangsmaade som den, der er fastsat i Vandforsyningsloven af 31. April 1926 — det er imidlertid et Spørgsmaal, det sikkert ikke vil volde Vanskelighed at opnaa Enighed om.

Med Hensyn til den anden Opgave vedrørende det, man kan kalde Minedriften, opfylder Lovforslaget ikke i nogen Maade de Fordringer, man maa stille til et Lovforslag af en saadan Art, idet det faktisk paa dette Omraade indskrænker sig til at overlade alt til Ministeren. Nu er det vel nok mest sandsynligt, at det bliver uden Betydning; enten Ministeren faar denne Bemyndigelse eller ikke, idet der vist ikke er megen Sandsynlighed for, at der vil blive sat stor Minedrift i Gang her i Landet, men skal man endelig lovgive paa dette Omraade, maa man alligevel ved Lovens Affattelse regne med den Mulighed, at den kan faa Betydning. Vi fra vor Side mener derfor, at Lovforslaget paa dette Omraade

maa have en noget anden Affattelse i Enkeltheder. Hvad selve det Spørgsmaal angaar, hvad der er Undergrund eller ikke Undergrund, tror jeg, man med Hensyn til, om Raastofferne tilhører Staten eller ikke, maa forlade det Skelnemærke, hvorvidt de er længere nede eller højere oppe i Undergrunden. Hvis man ser paa Lovgvingen i andre europæiske Lande — den er let at faa Oversigt over gennem det Materiale, der foreligger herom paa Biblioteket —, vil man finde, at det er et fælles Træk i den tyske og franske Lovgivning — og disse Lovgvinger har vistnok dannet Skole for de fleste andre Landes —, at det afgørende er Materialernes Art og ikke Hensynet til deres Beliggenhed. Jeg tror, det vilde være heldigt, om man ogsaa i dansk Lovgivning gik over til at træffe Afgørelsen paa Grundlag af Materialets Art. I de fleste Lande er det vistnok saaledes, at til Minedrift, som kommer ind under en Slags Statsoverhøjhedsret, henregnes Mineralier, Kul og Salt; i enkelte Lande er det indskrænket til ædle Metaller, men den normale Fortolkning af Statens Overhøjhedsret til Mineralier, altsaa til Raastoffer i Jordbunden, maa siges at være saadan i næsten alle Lande, at det omfatter ikke blot Mineralier, men ogsaa Stenkul og Salt.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Statens Forhold til Udnyttelsen, maa man jo sige, at Lovforslaget fortæller os ikke andet derom, end at det er noget, Ministeren afgør. Jeg tror, at dér vil det være mere hensigtsmæssigt, at man følger lignende Regler som i andre Lande og fastsætter, hvad der skal svares i Bruttoafgift eller Nettoafgift — hyppigt anvendes begge Afgiftsmaader — for Udvinding af saadanne Raastoffer; men at man i øvrigt i det væsentligste overlader det til fri Udnyttelse. Man fremmer vistnok ogsaa bedst Muligheden for, at der virkelig kan komme saadanne Arbejder i Gang, naar man overlader det til fri Udnyttelse, idet Staten jo gennem et System af Afgifter selv kan bestemme de almindelige Vilkaar, der bliver ens for alle, for Udnyttelse af saadanne Foretagender. Jeg vil ogsaa finde, det vil stride mod almindelig Retfærdighed og Billighed, at Ministeren f. Eks. er i Stand til, som han bliver efter dette Lovforslag, at fratage en Mand Grunden til Udnyttelse og tildele den til en anden Mand til Udnyttelse. Den, man fratager den, kan jo meget vel hævde, naar først den anden har faaet Koncession: Ja, men jeg vilde gerne selv have beholdt Grunden, naar jeg kunde have faaet den samme Koncession. Jeg tror, det